

Назарков Василь Костянтинович

Становлення та сучасний стан зовнішньополітичного вектору Об'єднаних Арабських Еміратів

УДК 94(5-15)

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2019-5-20-24>

Назарков Василь Костянтинович
здобувач кафедри державного управління
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
вул. Володимирська, 60, Київ, Україна

Актуальність теми дослідження зумовлена зростаючою роллю країн не лише Заходу, але і Сходу, в т. ч. і тих, які розташовані на Аравійському півострові. Метою статті є висвітлення специфіки її особливостей становлення зовнішньополітичної діяльності Об'єднаних Арабських Еміратів (ОАЕ). Ключовими методами став історико-логічний, застосований для відображення трансформації зовнішньополітичного вектору функціонування ОАЕ, а також діалектичний, який допоміг з'ясувати ті чи інші протиріччя у досліджуваній проблематиці. Виявлено, що нині зовнішньополітична стратегія ОАЕ має три напрями – країни Перської затоки, країни арабо-мусульманського світу та загалом міжнародне співробітництво. Висвітлено, що арабо-мусульманський вектор зовнішньої політики має два аспекти: це безпосередньо країни Близького Сходу (арабські) та загалом інші мусульманські країни. У цьому контексті можна зауважити, що ОАЕ є членом ряду таких організацій, як ЛАД, Організація країн Арабської четвірки, Комітет із питань арабської мирної ініціативи, ОАПЕК, Організація ісламського співробітництва та ін.

Розкрито, що, хоча ОАЕ від самого початку проголосила себе у контексті міжнародних відносин як миролюбну країну, проте неодноразово спостерігалися конфлікти з Іраном за суперечливу територію. Обґрунтовано тезу, що, незважаючи на критику політики США щодо палестинців, ОАЕ сприймає її розвиток відносин із цією державою як засіб захисту від цих криз. Таким чином, до початку 1990-х рр., коли ОАЕ приєдналася до США у військових зусиллях примусити Ірак вийти з Кувейту, то перші вже стали де-факто членом стратегічної підтримки західної країни у цьому регіоні. Це дійсно відрізняє її від ряду країн Аравійського півострова, зокрема Саудівської Аравії. Доведено, що після подій 11 вересня 2001 р. й «арабської весни» ОАЕ дедалі більше стає предметом уваги західних країн, що передбачає постійний діалог у межах діяльності ключових міжнародних політичних та економічних організацій.

Ключові слова: ОАЕ, зовнішня політика, арабо-мусульманський світ, країни Перської затоки, США, зовнішньополітичний процес, «арабська весна».

Вступ. Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ) як держава мають офіційно майже півстолітню історію. Вони були засновані у 1971 р. та включали до свого складу сім автономних еміратів, що складають ланцюг південно-західного узбережжя Перської затоки, і є яскравим прикладом державного об'єднання з-поміж країн арабського світу, що змогли протистояти внутрішнім викликам і зовнішнім загрозам регіону.

Засновником цього об'єднання вважають Шейха Заїда бін Султана Аль Нахайяна, котрий вважав таку уніфікацію найкращим сподіванням для свого народу в часи назріваючих змін і перетворень у регіоні. Починаючи з 1971 р. ОАЕ почали докладати неабияких зусиль для того, щоб стати сучасною державою з відкритою економікою та надійним суспільством, що і стало результатом того, що ця країна вважається найсильнішим гравцем регіонального та міжнародного масштабу як за економічними показниками, так і за політичними вимірами.

Наукові напрацювання провідних політологів і вчених-міжнародників із тематики близькосхідної політики – О. Демченко, М. Камрави, А. Нейматова, О. Олімпієва, А. Подцероба, Д. Стрельцова – стали теоретико-методологічною основою нашого дослідження

Мета дослідження. У свою чергу, метою цієї статті є висвітлення становлення та сучасний стан

зовнішньополітичної політики ОАЕ як незалежного державного об'єднання за майже 50 років його існування й аналіз їх унікального підходу ведення зовнішньої політики, що став рушійною силою розвитку держави.

Результати. Новоутворені в часи великих змін у регіоні Перської затоки та Близького Сходу, ОАЕ постали перед питанням прийняття важливого рішення, що якісно підняло рівень їх політичного, економічного та соціального становища. Регіони Перської затоки та Близького сходу тоді були в агонії стратегічних змін, які водночас виражалися як великі потенційні можливості та повна невизначеність. Сусідній Оман переживав тоді повстання в регіоні Дофару, тоді як Іран, що був під владою Шаха, показував себе передовою та величною державою; Ємен як держава була просто бідною, поділеною між впливовими угрупованнями, що виникли після довготривалої громадянської війни; Саудівська Аравія тільки-но почала ставати на ноги після завершення «ери Нассера» у Єгипті. У принципі, тоді всі країни Близького Сходу переживали подібні проблеми політичних, економічних і соціальних змін, що поширилися на всі країни, які виникли як результат невдалої колоніальної експансії Великої Британії на території земель, також відомих під назвою Договірний Оман [2, с. 78].

Відповідно, після здобуття повної незалежності наприкінці 1971 р. проблеми безпеки були голо-

вним напрямом зовнішніх відносин ОАЕ. Дійсно, на початку 1970-х рр. було невідомо, чи стане ОАЕ життєздатною державою, тому що Саудівська Аравія відмовилася визнати нову федерацію через невіршеність прикордонного конфлікту з Абу-Дабі над Оазисом Аль-Бураймі. Іран і Оман також заперечували претензії ОАЕ на певні території. Крім того, відкриття великих нафтових родовищ у 1960-х рр. спонукало Ірак та інші держави кинути виклик легітимності правлячій сім'ї ОАЕ. Оскільки ОАЕ була відносно невеликою державою, її лідери визнали, що захист безпеки країни як від внутрішніх, так і від зовнішніх загроз залежить від вмілого управління дипломатичними відносинами з іншими країнами, особливо великими і потужними сусідами, такими як Іран, Ірак і Саудівська Аравія [3].

Головними політичними противниками серед держав Перської затоки в різних проявах суперечностей виступали: у 80-і рр. – Іран, з одного боку, й Ірак, Саудівська Аравія, Кувейт – з іншого. Це, у свою чергу, не виключало певної ролі в політичних справах Затоки й інших країн регіону, а також ряду інших істотних відмінностей у поглядах місцевих правлячих еліт. Наприклад, політичні протиріччя мали місце між Оманом і Об'єднаними Арабськими Еміратами, з одного боку, і Саудівською Аравією і Кувейтом – з іншого, територіальні (через острови Великий і Малий Томб і Абу-Муса) – між Іраном і ОАЕ і т. д.

Втім, треба відзначити, що напрями зовнішньополітичної орієнтації держав Перської затоки (в т. ч. і країн Перської затоки – *В. Н.*) за всіх їхніх етнічних, соціальних і географічних особливостей можна загалом, із низкою застережень, поділити на прозахідні й антизахідні. Природно, в їх середовищі були різні ступені схильності, активності до співпраці з позарегіональними силами. Однак через їх зовнішньополітичну діяльність чітко проявлялася соціальна орієнтація місцевих правлячих еліт [5, с. 68].

Водночас слід зауважити, що специфіка зовнішньополітичного процесу в арабських країнах, в т. ч. й ОАЕ, полягає в тому, що головним актором, який формує зовнішньополітичний курс держави і приймає рішення, є його глава незалежно від монархічної або республіканської системи правління. Керівник країни спирається на вузьке коло наближених, які можуть представляти як офіційні органи виконавчої влади, армію, так і неформальні структурні елементи плеємінних лідерів, духовних авторитетів, буржуазію і «нових» інтелектуалів-технократів. Саме на цьому етапі приймається остаточне рішення після консультацій і обговорень із радниками й оцінки реакції суспільства на той чи інший зовнішньополітичний крок. Парламент (якщо такий є) як «фасадний» орган влади стверджує прийняте рішення. Ще на етапі вироблення рішення враховується громадська реакція, визна-

чається «червона риска», за яку не можна зайти (наприклад, у відносинах з Ізраїлем). Зовнішньополітичний процес і особи, які приймають рішення, також, з одного боку, перебувають під впливом, а з іншого – враховують наднаціональні фактори ісламської й арабської солідарності [див.: 1].

Проте «ОАЕ показали яскравий приклад того, як має розвиватися країна, використовуючи виключно м'які інструменти (економічні, культурні та ін.) у своїй зовнішній політиці, яка побудована, щоб служити країні, а не нав'язувати всім думку про важливість дотримання зовнішньополітичної позаблоковості та стриманості. Особливістю зовнішньої політики Об'єднаних Арабських Еміратів є використання виключно мирних інструментів у вирішенні конфліктів, недоторканність суверенності, безперерйне постачання видобутої нафти та тримання безпекової парасольки над регіонами Перської затоки й Аравійського півострова. Втім, ОАЕ у своїй зовнішній політиці також поставили наголос на боротьбу з тероризмом після терактів 11 вересня 2001 р.» [4, с. 196].

Через це основна мета зовнішньої політики ОАЕ полягала в тому, щоб утримати наслідки різних регіональних криз. Наприклад, під час перших років незалежності ОАЕ великий повстанський рух погрожував повалити уряд у сусідньому Омані. Цей рух також підтримував групу, відому як Народний фронт визволення Омана й Арабської затоки, яка мала на меті встановлення республіканського режиму в ОАЕ. У середині 1970-х рр. наслідки ескалації громадянської війни у Лівані відбивалися на всій Перській затоці. Згодом Іранська революція 1979 р., громадянська війна і радянська інтервенція в Афганістані, а також ірансько-іракська війна всіляко вплинули на ОАЕ.

Незважаючи на критику політики Сполучених Штатів щодо палестинців, ОАЕ сприймає її розвиток відносин зі Сполученими Штатами як засіб захисту від цих криз. Таким чином, до 1990–91 рр., коли вона приєдналася до Сполучених Штатів у військових зусиллях примусити Ірак вийти з Кувейту, ОАЕ вже стала де-факто членом стратегічної парасольки Сполучених Штатів у регіоні.

Це дійсно відрізняє її від ряду країн Аравійського півострова, зокрема Саудівської Аравії. Так, всі роки Саудівська зовнішня політика доводила, що розглядає себе як провідну регіональну державу, що ставить за мету, за словами саудівського чиновника, «відновити стабільність у бурхливому близькосхідному морі» [див.: 8]. Це також політика «освоєння» простору Близького Сходу, з якого витісняється Іран – основний «стратегічний супротивник» Саудівської Аравії. Очевидно, що основні риси і напрями саудівської зовнішньої політики в найближчій і в довгостроковій перспективі залишаться незмінними в силу обставини, яка визначається в Саудівській Аравії як її «осьова роль»

у «політиці, економіці та культурі» Близького Сходу [див.: 3].

Отже, зовнішня політика ОАЕ передбачає три ключові вектори:

- країни Перської затоки;
- арабо-мусульманський світ;
- міжнародна спільнота.

Країни Перської затоки є для ОАЕ пріоритетними у міжнародній політиці. Це пояснюється насамперед географічним положенням країн, історичними зв'язками, схожістю державних і економічних систем країн цього регіону. ОАЕ проголошує єдність цілей країн Перської Затоки в досягненні безпеки, вирішенні конфліктів і кризових ситуацій. Саме для досягнення цих цілей у 1981 р. був створений РСАДПЗ (Рада зі співробітництва арабських країн Перської Затоки). Його членами є шість арабських держав цього регіону: Бахрейн, Катар, Кувейт, ОАЕ, Оман і Саудівська Аравія. Метою цього об'єднання є сприяння регіональному співробітництву в економічній, соціальній, політичній і військовій сферах.

У свою чергу, вектор арабо-мусульманський можна поділити на два моменти: це безпосередньо країни Близького Сходу (арабські) та загалом інші мусульманські країни. У цьому контексті зауважимо, що ОАЕ є членом таких міжнародних організацій, як Ліга арабських держав (ЛАД), Організація країн Арабської четвірки, Комітет з питань арабської мирної ініціативи, Організація арабських країн-експортерів нафти (ОАПЕК), Організація Ісламської співробітництва Організація ісламського співробітництва (до 28 червня 2011 р. – Організація Ісламська конференція, ОІК) (ОІС) та ін.

Водночас один із найскладніших конфліктів у контексті зовнішньополітичних відносин з арабо-мусульманським світом був саме з Іраном. Протягом всієї своєї історії зовнішня політика Об'єднаних Арабських Еміратів постійно поставала перед проблемою окупації Іраном своїх трьох островів у водах Перської затоки: о-ви Абу-Муса, Великий Томб і Малий Томб. Ці острови історично підпадали під юрисдикцію еміратів Рас-ель-Хайма та Шарджі та були окуповані військовими силами Ірану напередодні незалежності ОАЕ у грудні 1971 р. Ця конфліктна ситуація, що склалася навколо островів, завжди є і буде причиною нестабільності в регіоні. Ще за часів правління Шаха Іран ухилився від спільного пошуку виходу з конфлікту, тоді як ОАЕ закликали до переговорного процесу та мирного шляху розв'язання конфлікту із застосуванням міжнародного посередництва чи навіть передачі справи до Міжнародного суду ООН. Однак керівництво Ірану будь-якими методами відмовлялися від посередництва чи інших методів розв'язання конфлікту [5, с. 102].

Об'єднані Арабські Емірати постійно стикалися з проблемами упродовж всього свого існування, часом долаючи їх із легкістю, а часом і потерпа-

ючи від них. І частіше долаючи ці проблеми шляхом наполегливої праці, ніж потерпаючи від них, ОАЕ досягла тих вершин, на яких вона сьогодні знаходиться. За часи своєї незалежності ОАЕ здолали перешкоди, пов'язані з недостатністю досвіду у державотворенні, та показали гарну реакцію подолання таких перешкод і не знижували темпи росту свого розвитку. Постійні суперечки навколо цих двох ключових факторів існування ОАЕ: «молодий вік» і «швидкість розвитку», водночас схожих і суперечливих між собою, їх постійний безперестанний розвиток завжди ставитиме нам багато питань із цього приводу, але розвиток ще триває і лише час нам покаже результати.

Третім напрямом у міжнародній політиці ОАЕ є розвиток відносин із міжнародною спільнотою. У цьому напрямі ОАЕ прагнуть бути повноправним членом світової спільноти (у контексті участі в роботі Організації Об'єднаних Націй (ООН) та Організації країн-експортерів нафти (ОПЕК)) і намагаються належним чином дотримуватися всіх прав і обов'язків відповідно до статуту ООН. Основною метою ОАЕ в міжнародній політиці є досягнення і збереження миру в усьому світі. Країна прагне і закликає інші країни до прозорості, справедливості у зовнішній політиці. Згідно зі стратегією цієї держави влада не є інструментом зовнішньої політики, однак ОАЕ дотримується права на законну самооборону як одного з основоположних принципів міжнародного права. ОАЕ є членом багатьох міжнародних організацій і всіляко намагається підтримувати таким чином міжнародну безпеку.

Найбільш потужними відносинами ОАЕ в різних регіонах світу можна назвати:

- 1) Африка (Алжир, Єгипет, Кенія, Сомалі, Танзанія);
- 2) Європа (Кіпр, Німеччина, Франція, Данія, Греція, Косово, Росія, Сербія, Велика Британія, Ватикан);
- 3) Північна Америка (Канада, Мексика, США);
- 4) Азія (крім Близького Сходу) – Афганістан, Бангладеш, Китай, Індія, Індонезія, Малайзія, Пакистан, Філіппіни, Туреччина, В'єтнам.

Як бачимо, будучи невеликою територією і відносно нещодавно виниклою регіональною та світовою державою, ОАЕ приймає великі виклики по всім фронтам і на різних рівнях і, більш того, нарівні із сусідами-партнерами та ворогами тісно співпрацює в рамках РСАДПЗ, Ліги арабських держав, Організації ісламського співробітництва, ООН і всіх її субпідрядних гілок. Об'єднані Арабські Емірати надають особливого значення зміцненню відносин і знаходженню спільних інтересів із США та іншими західними і східними партнерами.

Відповідно ОАЕ імпортує широке коло товарів – від продуктів харчування до цілих промислових комплексів. Переважну частину складають

машини й обладнання – близько 54% вартості імпорту. Частка продовольства коливається в межах 6–8%, а решта припадає на товари широкого вжитку, хімікалії, напівфабрикати. Головними експортерами товарів в ОАЕ виступають Японія (16–18% імпорту), США (15–17%), Велика Британія (15–16%) і Німеччина (11–12%). Експорт ОАЕ майже на 100% представлений нафтою і продукцією нафтохімії. Крім того, експортуються шкірсировина, фініки та залізний лом. Особливе місце у торгівлі країни займає реекспорт, приблизно 75% якого скеровується до Саудівської Аравії, Бахрейну, Йорданії та Катару. Реекспортуються головним чином легкові та вантажні автомобілі, тютюнові вироби, газові турбіни, підйомні та вантажно-розвантажувальні механізми [6, с. 16].

Після терактів у США Арабський регіон, у т. ч. і країни Перської затоки, включаючи й ОАЕ, виявився ареною війни проти міжнародного тероризму, яку оголосили США. Правлячим режимам у мусульманських країнах під приводом боротьби з ісламським екстремізмом було запропоновано провести глибоке реформування релігійних інститутів, а також вжити заходів щодо демократизації суспільного життя за західними зразками. Розгорнулася широка кампанія з дискредитації тих режимів у регіоні, внутрішня і зовнішня політика яких не вписувалася в загальний контекст реформ, пропонуєванних регіону [9, с. 123].

Стосовно відносин ОАЕ та України можна зазначити, що дипломатичні відносини між нашими країнами були встановлені 15 жовтня 1992 р. «Україна є активним учасником численних міжнародних виставок, які проходять на території ОАЕ. Це сприяє демонстрації економічного потенціалу України та демонструє її готовність до розвитку співпраці з ОАЕ та іншими країнами Перської затоки. Плідним є співробітництво між Україною та ОАЕ і на міжнародній арені. Держави активно взаємодіють у рамках міжнародних організацій, здійснюють взаємний обмін підтримками на виборах до міжнародних органів та інституцій» [див.: 7].

Висновки. Таким чином, проаналізувавши в загальних рисах ключові аспекти становлення та сучасного стану зовнішньополітичної діяльності Об'єднаних Арабських Еміратів, можемо зробити такі висновки:

1) ОАЕ від самого початку проголосила себе у контексті міжнародних відносин як миролюбну країну, проте неодноразово спостерігалися конфлікти з Іраном за суперечливу територію.

2) Нині зовнішньополітична стратегія ОАЕ має три напрями – країни Перської затоки, країни арабо-мусульманського світу та загалом міжнародне співробітництво.

3) У контексті подій 11 вересня 2001 р. й «арабської весни» ОАЕ дедалі більше стає предметом уваги західних країн, оскільки, як і інші близькос-

хідні країни, може бути джерелом терористичних угруповань, а відтак необхідний постійний діалог у межах діяльності ключових міжнародних політичних та економічних організацій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Демченко А. Внутренние факторы формирования внешней политики стран Арабского Востока. Вестник МГИМО. 2010. № 1. URL: http://www.vestnik.mgimo.ru/filesserver/10/vestnik_10-18_demchenko.pdf.
2. Kamrava M. The International Politics of the Persian Gulf, Syracuse University Press. 2011.
3. Міністр закордонних справ: Служитель Двох Святинь удосконалив принцип зміцнення міжнародного престижу Королівства. URL: <http://www.alriyadh.com/832593>.
4. Нейматов А. Исламский фактор и его влияние на политику саудовской Аравии. Вестник Московского государственного областного университета. Серия: История и политические науки. 2010. № 1. С. 196–199.
5. Олимпиев А. Геополитические перемены на БСВ в 80–90-е годы и политика США. Москва : ПЕР СЭ, 2002. 112 с.
6. Подцероб А. Исламский фактор и процесс принятия внешнеполитических решений. Москва : Институт Ближнего Востока, 2007. 340 с.
7. Політичні відносини між Україною та ОАЕ. URL: <https://uae.mfa.gov.ua/ua/ukraine-ae/diplomacy>.
8. Сладкоемець престолу: Королівство виникло на основі салафізму і не відмовиться від нього. URL: <http://ksa.daralhayat.com/ksaarticle/344324>.
9. Стрельцов Д. Россия и страны Востока в постбиполярный период. Москва : ЗАО Издательство «Аспект Пресс», 2014. 368 с.

REFERENCES:

1. Demchenko, A. (2010). Vnutrennie faktory formirovaniya vneshnej politiki stran Arabskogo Vostoka [Internal factors of the formation of foreign policy of the countries of the Arab East], Vestnik MGIMO. 2010. № 1. URL: http://www.vestnik.mgimo.ru/filesserver/10/vestnik_10-18_demchenko.pdf [in Russian]
2. Ministr zakordonny'x sprav: Sluzhytel' Dvok Svyaty'n' vityl'v pry'ncy'p zmicznennya mizhnarodnogo presty'zhu Korolivstva [Vazir al'-haridzhijja: Hadim Al'-Haramajn avalja mabdaa taaziz makana Al'-Mamljaka ad-duvvalijja]. URL: <http://www.alriyadh.com/832593> [In Arabian].
3. Nejmatov, A. (2010) Islamskij faktor i ego vlijanie na politiku saudovskoj Aravii [Islamic factor and its influence on the politics of Saudi Arabia] Vestnik Moskovskogo gosudarstvennogo oblastnogo universiteta. Serija: Istorija i politicheskie nauki, 2010, № 1, pp. 196–199. [in Russian]
4. Olimp'iev, A. (2012) Geopoliticheskie peremeny na BSV v 80–90-e gody i politika SShA. Moscow: PER SE. [in Russian]
5. Podcerob, A. (2007). Islamskij faktor i process prinjatija vneshnepoliticheskikh reshenij [Islamic factor and the process of making foreign policy decisions] Moscow: Institut Blizhnego Vostoka/ [in Russian]

6. Polity'chni vidnosy'ny' mizh Ukrainoyu ta OAE [Political relationships between Ukraine and UAE]. URL: <https://uae.mfa.gov.ua/ua/ukraine-ae/diplomacy> [in Ukrainian]

7. Spadkoyemecz' prestolu: Korolivstvo vy'ny'klo na osnovi salafizmu i ne vidmovy't'sya vid n'ogo [Vali al'-ahd: Al'-Mamljaka kamat alja al'-manhadzh as-saljafij va ljan tatanazil' anhu]. URL: <http://ksa.daralhayat.com/ksaarticle/344324> (data zvernennya 28.05.2019) [In Arabian].

8. Strel'cov, D. (2014). Rossija i strany Vostoka v postbipoljarnyj period [Russia and the East in the post-bipolar period]. Moskow: ZAO Izdatel'stvo Aspekt Press. [in Russian]

9. Kamrava, M. (2011). The International Politics of the Persian Gulf, Syracuse University Press.

Formation and the current status of the foreign policy vector of United Arab Emirates

Nazarkov Vasyl Kostyantynovych

Applicant of the Department
of Public Administration
Taras Shevchenko
National University of Kyiv
Volodymyrska str., 60, Kyiv, Ukraine

The relevance of the research topic is due to the growing role not only of the countries of the West, but also of the East, including, and those located on the Arabian Peninsula. The purpose of the article is to highlight the specifics and peculiarities of the formation of foreign policy activity of the United Arab Emirates (UAE). The key methods were historical and logical, which was applied to reflect the transformation of the UAE's foreign policy vector of functioning, and dialectical, which helped to clarify certain contradictions in the investigated problems. It is revealed that UAE's foreign policy strategy has three directions: the Gulf countries, the Arab-Muslim countries and, in general, international cooperation. It is revealed that the Arab-Muslim foreign policy vector has two aspects: it is directly in the Middle East (Arab) and in general other Muslim countries. In this context, it can be noted that the UAE is a member of a number of organizations such as the LAD, the Organization of the Arab Four, the Committee on the Arab Peace Initiative, the OAPEC, the Organization of Islamic Cooperation and others.

It has been revealed that although the UAE has proclaimed itself from the outset in the context of international relations as a peaceful country, conflicts with Iran over controversial territory have been repeatedly observed. The thesis is that despite criticism of US policy on Palestinians, the UAE perceives its development of relations with this country as a means of protection against these crises. Thus, by the early 1990s, when the UAE joined the United States in a military effort to force Iraq to withdraw from Kuwait, the former had already become a de facto member of the Western country's strategic support in the region. It really sets it apart from a number of countries in the Arabian Peninsula, including Saudi Arabia. It has been proven that after the events of September 11, 2001 and the Arab Spring, the UAE has become increasingly the subject of Western attention, which calls for ongoing dialogue within the framework of key international political and economic organizations.

Key words: UAE, foreign policy, Arab-Muslim world, Persian Gulf countries, USA, foreign policy process, "Arab Spring".